

S Ö Z K Ü T Ü P H A N E C İ N İ N !

OKUL KÜTÜPHANELERİMİZİ GELİŞTİRMEYEN ENGELLER

Mahmut TÜRKYİĞİT

Halk Kütüphanelerinin önemine paralel önem kazanan ikinci bir kütüphane çeşidi de her derecedeki okul kütüphaneleridir. Okul Kütüphanelerinin önemi konusunda 1924 yılında eğitimci John Dewey şunları söylüyordu: «Her okul faal bir kütüphane merkezi olmalı, her binanın inşasından evvel plan yapılırken kütüphane salonu düşünülmelidir.» Bu önemli sözün daha açık ifadesini Dr. Thompson'un 1951 yılında Milli Eğitim Bakanlığına verdiği şu raporda buluyoruz: «Okul Kütüphaneleri ve çocuk kütüphaneleri bahsinde devlet bütçesinden elde edeceğimiz her kuruluş önemini belirtmek isterim. Zira demokrasi zaferi burada kazanılacaktır. Şayet yeni nesli okuyucu bir nesil olarak yetiştirmeyecek olursanız, yani memleket dâvaları üzerine kararlar verebilen bir nesil yetiştirmeyecek olursanız demokrasiyi koruyamazsınız.» Bugün dünyanın her yerinde kütüphanecilik uzmanları okul kütüphanelerinin eğitim ve öğretim için en gerekli yardımcılar olduğu düşüncesinde birleşmişlerdir. Öğretmen ve öğrenciler için kaynak ve materyal vazifesi gören ve bir fikri çalışma merkezi olan okul kütüphaneciliğinin bugün istenilen seviyede gelişmediği kütüphane yetkililerince ifade edilmektedir. Ne var ki, şimdiye kadar diğer kütüphaneler gibi okul kütüphaneciliği üzerinde de esaslı bir araştırma yapılmadığı içindir ki, bunları geliştirmeyen sebepler üzerinde tam durulmamıştır.

Bugün orta dereceli okullarımızın bir çoğunda kütüphane bulunmaktadır. Bu kütüphaneler bir memur tarafından yönetilmektedir. Bu okullarda kütüphaneyi

yöneten memur, aynı zamanda ders araçları memurudur. Kütüphane hizmeti ile ders araçları hizmeti ayrı ayrı önem taşımaktadır. Biz bu yazımızda bir okul kütüphane memurunun her iki görev açısından karşılaştığı müşküllere temas edeceğiz.

KİTAPLARIN CİLD DURUMU

Öğrenciye okuma hevesi telkin eden faktörlerden birisi de kütüphanedeki kitapların cildlerinin muntazam oluşudur. Bakanlığımızın bir çok illerimizde ciltханелери bulunmaktadır. Bu ciltханелерde halk kütüphaneleri ile çocuk kütüphanelerinin kitapları ciltlenmektedir. Okul kütüphanelerinin kitapları ise, Bakanlığımızca gönderilen ödenekle serbest piyasada ciltlenilmektedir. Fakat bu ödenekle cilt ihtiyacının giderildiği sanılmamalıdır. Bir defa çocuklar güzel kitaplara bayılırlar. Tabir caizse, iyi kitaplar tedavüldeki paraya benzerler. Elden ele geçtikçe ciltleri yırtılır. Dikkat edilmediği takdirde sahifeleri de yırtılmak suretiyle okuyucu hizmetinden uzakta kahr. Ekseriya bu durum ödenek sarfından sonra olmaktadır. Bu yüzden okuna okuna yıpranan kitaplar ciltletilmek için gelecek yıla kadar bekletilmek zorundadır. Ayrıca, Bakanlığımız bir çok süreli yayınlara abone olmuştur. Bu süreli yayınların cilt sayısı tamamlandıkça ciltletilmesi lâzımdır.

Halk ve çocuk kütüphaneleri gibi okul kütüphanelerinin kitaplarının da Bakanlığımız Ciltханелерinde ciltletilmesinden büyük fayda unulmaktadır. Bu suretle, okuna okuna yıpranan kitapların

ciltleri ile süreli yayınların ciltlenmesi ödenek beklemeden yapılır ve bunlar öğrencinin istifadesine fazla bekletilmeden sunulur.

KATALOGLAMA VE TASNİF

Türkiye'de büyük kütüphaneciler, katalog ve tasnif işlerinin garp memleketlerinde olduğu gibi belirli bir kurum tarafından yapılması gerektiği inancı içindedirler. Bu konuda sayın Prof. Dr. Osman Ersoy şöyle demektedir. «Kitapların kimliğinin çok değişik kataloglama kurallarına göre çıkarılması esasen mesleki bilgi ve görgüleri az olan taşra kütüphanecileri için daha büyük bir sorun olmaktadır. Kataloglama ve tasnif sorununun Ankara'da Millî Kütüphane veya Kütüphaneler Genel Müdürlüğünde kurulacak bir bölümden yönetilmesini en doğru hareket olarak buluruz. Amerikan Kongre Kütüphanesi veya Wilson kumpanyasının yaptığı gibi kitapların basılı fişlerinin hazırlanması ve bütün kütüphanelere gönderilmesi yerinde olur. (Prof. Dr. Osman Ersoy, Kütüphaneciliğimizin sorunları. Ankara, Anadolu Matbaası, 1966. 50.)»

Aynı konuda sayın Osman Tekin Aybaş da şöyle demektedir. «Türkiye Kütüphanelerine aksesyonu yapılan okuma malzemesi için, batı ülkelerinin bir çoğunda olduğu gibi önceden ve belli bir merkez tarafından hazırlanmış matbu katalog fişleri yoktur. Bu nedenle, kütüphaneye giren her okuma malzemesi için orijinal kataloglama ve tasnif zorunluğu doğmaktadır.

Söz konusu bölümde yapılan işler grubunun ilkinin teşkil eden kataloglama ve tasnif, çıraklıktan yetişmiş bir kütüphanecinin başarabileceği iş değildir. Bu işi ancak mesleki eğitim görmüş «Profesyonel Kütüphaneci dediğimiz kimseler yapabilir.

Bugünün Türk Kütüphaneciliğinde kataloglama ve tasnif konusu bir sorun

olarak karşımıza çıkmaktadır. Kanaatimizce sorunun çözümü Millî Kütüphanenin çabalarına dayanmaktadır. Katalog fişleri Millî Kütüphane veya Millî Kütüphanenin müşterek olarak çalışabileceği bir kurum tarafından hazırlanıp dağıtılırsa kütüphanecilik sorunlarımızdan biri, belki birkaçı çözümlenmiş olacaktır. Bugünün Türkiye'sinde birçok halk ve okul kütüphaneleri meslekten olmayan veya kısa süreli kurslar sonucu yetişmiş kimseler tarafından idare ve organize edilmektedir.

Şu anda birçok kütüphanenin başında bulunan ve çıraklıktan yetişmiş olan bu gibi elemanlar çok iyi niyetli ve çalışkan olabilirler, mesleği sevip ilerlemesine çaba gösterebilirler; ancak görmedikleri ve okuyup öğrenme olanaklarından uzak kaldıkları için modern anlamda kütüphaneciliğin kütüphaneciden beklediklerini yerine getirememektedirler. (Osman Tekin Aybaş, Kütüphane Malzemesi El Kitabı. Ankara, Güven Matbaası, 1968. 44. s.)»

Katalog fişlerinin kitaplarla birlikte basılı olarak kütüphanelere gönderilmesi Türkiye'deki bütün kütüphanecilerin müşterek dilekleridir. Bu dilekler Türk Kütüphaneciler Derneği Kurultaylarında da delegeler tarafından dile getirilmiş ve ilgililerce olumlu karşılanmıştır. Bu cümleden olarak Türk Kütüphaneciler Derneği Üçüncü Kurultayında Mersin Şubesi Başkanı Mustafa Uncu'nun kataloglama ve tasnif konusunda yardımcı olunması dileğine karşılık Sayın Dr. Necmeddin Sefercioğlu (Türk Kütüphaneciler Derneği Genel Başkanı) «Derneğin kataloglama kurallarında bir birliğe varılması yolunda çalışmalar yaptığını, ancak bu çalışmalar sonuçlandıktan sonra kütüphanelere basılı fişler gönderilmesi işinin ele alınabileceğini» söylemiştir.

III. Kütüphane haftasında Millî Kütüphane Genel Müdürü Dr. Müjgân Cunbur'un kataloglama konusundaki şu beyanları

Türk Kütüphanecilerini memnun edicidir. «Türkiye'de standard bir kataloglama kuralı mevcut değildir. Çeşitli kütüphanelerde çeşitli kurallar uygulanmaktadır. Millî Kütüphanede ve diğer bazı kütüphanelerimizde, bilhassa halk ve çocuk kütüphanelerinde birbirine yaklaşık ve benzer kuralları uygulamak ve mevcut enstrüksiyonumuzda karşılaşılan güçlükleri gidermek başlıca amacımızdır. Bir amacımız da bilhassa halk ve çocuk kütüphanelerine yardımcı olabilmek için merkezi bir kataloglama sistemini kurmaktır. Halk Kütüphanelerimizde, kataloglama ve tasnif işini üzerlerinden kaldırarak Halk Eğitimi konusunda yapacakları çalışmalara daha çok vakit ayırbilmelerinde yardımcı olacağımızı ummaktayız. [Dr. Müjgan Cumbur, Türk Kütüphaneciler Derneği Bülteni, XV. cilt, Sayı 4 (1966) 255].

Kütüphane yetkililerinin bu beyanlarına dayanarak kütüphanecilerin dileklerinin kısa zamanda gerçekleşeceğine inanıyoruz. Türkiye'de katalog işlerinin belirli bir merkez tarafından hazırlanıp gönderilmesinden halk ve çocuk kütüphaneleri olduğu kadar okul kütüphaneleri de istifade edecek, öğrencilere nezaret etmeye, kitap arayıp bulmada ve katalogdan faydalanmada öğrencilere yardım etmeye daha fazla zaman ayırabilecektir.

DERS ARAÇLARI

Orta dereceli okullarımızın birçoğunda kütüphane memurlarının ikinci bir görevleri de ders araçları memurluğudur. Bir ilse veya ilköğretmen okulunda fizik, kimya, biyolojik laboratuvarları ile iş ve el işi atelyesi, resim atelyesi, müzik salonu ve spor yurdu gibi eğitim - öğretimle ilgili bölümleri vardır. Bu bölümlerde sayılan derslerle ilgili ders aletleri ve araçları vardır. Kütüphane memuru bu ders araçlarının ayniyatını kendisi kestiği için kaybindan ve bakımsızlığından sorumludur.

Ne var ki bu ders araçlarını, bu görevle ilgili hizmet içi eğitimi almamış bir memur ismen bilip cismen bilmemektedir. Bu derslerin öğretmenlerinin nakillerinde bilhassa devir teslim işlerinde memurun güçlükler çektiği hatırıma gelmelidir.

MEVZUAT

Okul kütüphaneciliğinin gelişmesini engelleyen en mühim nedenlerden biri de mevzuattır. 1050 sayılı Muhasebe Umumiye Kanununa dayalı 1/6/1939 tarihli Ayniyat Talimatnamesi, 1 numaralı cetvelde demirbaş ve mefruşat eşyayı, 2 numaralı cetvelinde de istihlak maddelerini göstermiştir. Bir okul ve müessesede demirbaş eşya, müstehlek eşya ve miatlı eşya olmak üzere üç çeşit eşya vardır. Bu eşyaların ayrı ayrı defterlere kaydedilmesi gerekmektedir.

Okul kütüphane ve ders araçları memuru kitapların ayniyat yönetmeliğine göre demirbaş eşya olduğunu bilmektedir. Fakat ders araçlarının hepsinin B demirbaş defterine kaydında tereddütler geçirmektedir. Çok çeşitli ders araçlarından hangisi B demirbaş defterine, hangisi müstehlek ve hangisi miatlı defterlere yazılacaktır? Herşeyden önce demirbaş eşyanın kayıtlarına geçilmeden önce demirbaş, müstehlek ve miatlı eşyayı ayırtmak lâzımdır.

Ayniyat Talimatnamesi mahiyetlerinin tayininde tereddüt edilen eşya ve le vazamatin ilgili Bakanlıktan sorularak mahiyetlerinin tayinine ve tesbitine imkân vermiştir. Diğer taraftan Ayniyat Talimatnamesine bağlı 2 numaralı cetvelin sonunda «Kanun ve nizamlarla miatları muayyen olmayan eşya miatları ait olduğu bakanlıkça tesbit ve tamim olunur» kaydı bulunmaktadır.

Ayniyat Talimatnamesinin 8. maddesi kayıt silmede kıymeti 25 liraya kadar olan demirbaş eşyanın işlemini amirlerin muvafakatına, fakat 25 liradan yukarı kıy-

mette olanların kayıt silme işlemlerini bağı bulunduğ u Bakanlığın tasvibine bırakmaktadır. Defterlere yanlış kaydedilen bir demirbaş eşyanın düşümünde lüzumsuz yazışma ve muameleyi önleme bakımından demirbaş eşyanın mahiyetine göre, ayrılması önemlidir. Bu cümleden olmak üzere, Millî Eğitim Bakanlığ ı Müdürler Komisyonu 23/10/1956 tarih ve 401/1355 sayılı kararı ile 65 kalem eşyanın miadını tesbit etmiştir.

Bu eşyaların dışında kalan, özellikle laboratuvarlarda, fizik, kimya ve biyoloji derslerinde deneylerde sık sık kırılmağa müsait camdan yapılmış aletlerin demirbaş veya müstehlek eşya defterinden hangisine yazılacağına tereddütler olmaktadır. Yukarıda söz konusu camdan mamul aletlerin bazıları Sağlık Bakanlığının 2/6/1943 tarih ve 1558, ve 9/9/1943 tarih ve 1590 sayılı genelgeleriy le kesinlikle demirbaş eşyadan ayrılmış ve müstehlek eşya defterine kaydı sağlanmıştır. Eşyaların demirbaş mı, müstehlek mi, miatlı mı olduğunu iyice tesbit etmeden defterlere geçirmek bir çok hatalara yol açar. Bazı yeni atanan memurların bu hususta güçlüklerle maruz kaldıkları görülmektedir.

Bilhassa okul kütüphane memurlarının ikinci bir görevleri olan ders araçları memurluklarını hatasız yapabilmeleri için demirbaş, müstehlek ve miatlı eşyalar hususunda açık izahların büyük önemi vardır.

Meselâ Ayniyat Talimatnamesi'ne bağılı 1 numaralı cetvelin üçüncü maddesinde tüplerin istihlak maddesi olduğu belirtilmektedir. Bir okul laboratuvarında çeşitli tüpler bulunmaktadır. Bunların hangisi istihlak maddesidir, hangisi değildir? Bu hususla ilgili hiç bir izahat yoktur.

SAYIM CETVELLERİ, İCMAL CETVELLERİ ve İCMAL DEFTERİ

Ayniyat Talimatnamesi'nin 11. ve 12. maddeleri her sene başında bir heyet aracığ ı ile demirbaş eşya ve mefruşat sayı-

mının yapılmasını istemektedir. Bu işlemin nasıl yapılacağı hakkında Maliye Bakanlığ ı Muhasebat Genel Müdürlüğü 2. Şb. nin 8/6/1940 tarih ve 122504-9/8688-9 sayılı bir genel tebliğ i mevcuttur. Bu Genel tebliğ in birinci maddesi şöyledir: «Her mali sene sonunda memuru aidi tarafından demirbaş eşya ve mefruşat esas defterinden istihraç edilmek suretiyle (Numune 5) numaralı cetvelin eşyanın cinsi, geçen seneden devreden, mali yıl içinde muhtelif suretlerle gelen, yekûn ve mali yıl içinde muhtelif suretlerle çıkan sütünları doldurulacak ve bu cetvel tadat heyetine verilecektir». Bu tebliğ de 5 örnek sayım cetvelinin yalnız demirbaş ve mefruşat eşya için kullanılacağı tasrih edilmekle beraber Ayniyat Talimatnamesi'ne göre kitaplar da demirbaş eşya olarak kabul edildiğ inden 5 örnek sayılı sayım cetvelinin kitaplar için de tanzim edilmesi gerekmektedir. Bugün en az kitap koleksiyonuna sahip bir okul kütüphanesinin kitap mevcudu 3000'den aşağı değildir. Her mali sene başında okul kütüphanecisinin yukarıdaki genel tebliğ e göre kütüphanesindeki kitapları 5 örnek sayılı sayım cetveline birer birer yazıp tadat heyetine sunması gerekmektedir. Bir kütüphanecinin en az kabul edilen 3000 kitabı 5 örnek sayılı sayım cetveline yazması ve toplamını tutturması birçok günlerini almaktadır. Okul kütüphanesi bir tarafa, 50.000, 100.000 kitabı olan bir kütüphanemizin kütüphane yetkilisi her yıl bu sayıdaki kitabı 5 örnek sayılı sayım cetveline nasıl yazmaktadır?

Okul kütüphanecisi kitaplar üzerinde bu tadat muamelesinden sonra aynı çalışmayı ders araçları için de yapacaktır. Kitapların yazıldığı bir kitap demirbaş defteri, ders araçlarının yazıldığı bir B demirbaş esas defteri ve her atelye için yardımcı defterler kullanılmaktadır. Her yıl yapılan kitap tadadının kitap demirbaş defterinden, ders araçlarının tadadının da laboratuvar ve atelye için kullanılan yardımcı defterlerden yapılma-

sı mümkün olsa, kütüphanecinin bu konuda sarfettiği emek ve zaman kaybı bir tarafa, bol sayıda 5 örnek sayılı sayım cetveli tasarruf edilmiş olur.

Ders araçları için tanzim edildiğini kabul ettiğimiz 5 örnek sayılı sayım cetvelinden sonra evvelce hazırlanan icmal defterine göre icmal cetvellerinin tanzimi gerekmektedir. Ders araçlarının tasnif edilerek icmal defterine, icmal defterinden icmal cetvellerine aktarılması uzun bir zaman almaktadır. Bazı ders araçlarının tasnifi güç olmakta, tek tek tasnif edilme durumunda kalmaktadır. O kadar ki; sayım cetveli ve icmal defteri sayfa sayısı kadar icmal cetveli de tanzim edilmektedir. Bazı okul kütüphanecileri, ders araçlarını laboratuvar ve diğer atelyelere göre tasnif edip yazdığı yardımcı defterlerin toplamını icmal cetvelinde 6-7 kalemde göstermiştir. Bazıları ise ders aracını cinsine göre tasnif etmek için uğraşmış, 250-300 kalemde göstermiştir.

Gerek 5 örnek sayılı sayım cetvelinin gerekse icmal cetvellerinin nasıl tanzim edileceği hususunda, Ayniyat Talimatnamesi'nin yürürlüğe girdiği 1/6/1939 tarihinden bu yana tatbikatını izah eden ve kolaylaştıran herhangi bir çalışmanın yapıldığı, araştırmalara rağmen görülememiştir.

1939 yılında yürürlüğe giren Ayniyat Talimatnamesi'nin mevcudunun bulunmaması üzerine iki şahıs tarafından Ayniyat Talimatnamesi'nin üçer defa baskısı yapılmıştır. Bunlardan başka Millî Eğitim Bakanlığının İstanbul Şubesi Millî Eğitim Basım-evinde 1966 yılında basılan bir Değişiklikleri, Ekleri ve Genel Tebliğleriyle Birlikte Ayniyat Talimatnamesi yayınlamıştır. Fakat bunlarda yukarıda belirtilen hususlarla ilgili hiçbir açıklama mevcut değildir. Yalnız Adalet Bakanlığı eski Ayniyat Muhasibi Süleyman Altan'ın Ankara'da üçüncü baskısı yapılan Devlet Ayniyat Muhasebesi ve İlgili Mevzuat adındaki kitabında bazı açıklamalar görülmüştür.

Bu kitapta, Ayniyat Talimatnamesi'nin konumuzla ilgili 12. maddesi şöyle açıklanmıştır. «5 örnek sayımı ve yıllık hesap cetveli olduğundan cetvelde görülen bütün bölümler 1 örnek demirbaş eşya esas defterinden iktibasen ve demirbaş sıra sayımları muntazaman takip ve teselsül ettirilmek üzere doldurulacaktır. Ancak geçen yıldan müdevver eşya bu sayım ve mazbata cetvelinin 1. ilk bölümünde 320 sıra sayı ve 856 lira 10 kuruş toplam ve 320 adet toplamı (Geçen yıldan müdevver demirbaş eşya) namı ve nevi altında bir kalemde gösterilecek ve bir yıl içinde alınan eşyanın isim ve kıymetleri demirbaş eşya esas defterinden iktibasen müfredatı ile kaydedilecek ve sayım vaziyetleri de bu mazbatalı cetveldeki ait oldukları bölümlerde gösterildikten sonra sayım kurulunca imzalanacaktır.

Süleyman Altan'ın Ayniyat Talimatnamesi'nin 12. maddesinin yukarıdaki açıklamassı şahsi mütalâya dayanma endişesi olmadan tatbik sahası bulsa, her yıl yapılan demirbaş tadadı için kullanılan 5 örnek sayılı sayım cetvelinden önemli matbu evrak tasarruf edilmiş olur. Yoksa demirbaş eşyaların kanuni sorumluluğunu taşıyan demirbaş defterinden başka her yıl 5 örnek sayılı sayım cetveli ile ikinci bir demirbaş eşya defteri tanzim edilecektir.

Bu durumda orta dereceli okullarda bir taraftan kütüphane hizmetlerini, diğer taraftan ders araçları hizmetlerini gören bir memurun iş hacmi diğer âmmeye hizmeti gören memurlardan daha fazla olduğu görülmektedir. Bununla birlikte mevzuatın da izahsız olması nedeniyle işini daha fazlalaştırdığı gözönünde tutulursa okul kütüphanelerinin neden gelişemediği anlaşılmaktadır. Okul kütüphaneciliğinin gelişmesi için bir organizasyon ve metod çerçevesi içinde mütalâası çok yerinde olacaktır. Organizasyon ve Metod'dan kastımız mümkün olduğu kadar israfı ve emek kaybını bertaraf etmektir.

Okul kütüphaneciliğinin gelişmesini engelleyen bu müşküllerin giderilmesi için en büyük çabayı sarfedecek bir mesleki teşekkül olarak, Türk Kütüphaneciler Derneğini görüyoruz. Bu derneğin Ana Tüzüğüne göre, çalışma konularından bütün kütüphanecilerin mesleki sahada karşılaştıkları güçlüklerin dernek aracılığıyla giderilmesine aittir. Sayın Prof. Dr. Osman Ersoy'un ifadesiyle «Tarafsız bir kuruluş olduğu için, köyde ve kentte bütün meslektaşların ve kütüphanelerin çeşitli sorunlarını ilgili resmi ve özel kurumlara karşı rahatça savunabilir.»

Şu hususu açıklamak yerinde olur ki, biz taşra kütüphanecilerinin birçoğu mesleki eğitim görmüş profesyonel kütüpha-

neci değiliz. Pek çoğumuz kısa süreli kurslar sonucu bu mesleğe atanmışız. Mesleki müşküllerimizin çözümlenmesinde en büyük yardım ve desteği Türk Kütüphaneciler Derneğinden göreceğimizi biliyor, bu sebeple büyük varlığına inanıyoruz.

Okul kütüphane memurlarının ikinci görevi ders araçları memurluğuna gelince; bilindiği üzere bir memurun hizmete yakınlığı ve hizmette verimliliğinin sağlanması için bu alanda gösterilecek hizmetçi eğitimin büyük bir önemi vardır. Ders araçlarının tanımı, bakımı ve tamiri konusunda gösterilecek bir hizmetçi eğitimi çok faydalı olacaktır.

TÜRK KÜTÜPHANECİLİĞİNİN MESELELERİ

Üstün YILDIRIM

VI. Kütüphane Haftasının son günü (30 Kasım 1969 pazar günü) Millî Kütüphane büyük okuma salonunda bir açık oturum yapıldı. Konusu: «Türk Kütüphaneciliğinin Meseleleri» olan bu açık oturumda mesleğimizin en büyük sorunu, en son ve en güzel el şekilde kendini gösterdi. Türk Kütüphaneciler Derneği Genel Başkanı ve oturum yönetmeni sayın Dr. Necmeddin Sefercioğlu'nun belirttiği ve bizim de bir yazımızda¹ sözünü ettiğimiz bu sorun İLGİSİZLİK'tir. Kendimizi başkalarına kabul ettirmek için savaştığımız şu sıralarda, acıdır söylemesi, henüz biz kendimizi kendimize kabul ettirememişiz. Bu ilgisizliği bu şekilde açıklamaktan başka hiçbir şey gelmiyor elden. Açık oturuma kaç kişinin geldiğini öğrenmek istedik; fakat sonradan utanıp saymaktan caydık. Yanılmıyorsak bir konuşmacı saydı dinleyicileri ve konuşmacıları. Fakat kendileri de utanmış olacaklar ki, birşeyler söylemediler. Ashında bu ilgi kapanış için normaldi. Çünkü Türk Kütüphaneciler Derneği'nin düzenlediği bir haftada 10 kişilik Genel Merkez Yönetim Kurulundan 3 kişi açılış törenine katılırsa, kapanış için gösterilen ilgiyi (!) çok görmemek gerekir.

Neydi açık oturumda konuşulanlar? Biz bunlardan birine değinmek istiyoruz sadece: Konuşmalar sırasında kütüphaneciliğimizin büyük ölçüde reklâmının yapılması önerildi ve Kütüphane Haftası'nda bu amaçla düzenlediği söylendi. Reklâm iyi bir şey, hele yeni doğmuş bir meslek için. Biz buna candan gönülden

¹Üstün Yıldırım. «İlgisizlik». Kütüphane Haftası (Ankara, Güven Matbaası, 1969).

inaniyoruz ve bu yolda çabada harcıyoruz. Ne var ki bu öneriyi yapanlara sormak gerekir: Neyin reklâmını yapalım? Henüz hiçbir dayanağı olmayan, çeşitli konularda hazırlanmış, fakat askıda kalmış kanun tasarılarına bakıp kanunsuz kütüphaneciliğimizin mi; hiçbir güvenliği olmayan kütüphanecilerimizin mi? Neyin reklâmını yapalım?

Daha biz dernek ve meslek ileri gelenleri arasında bir birlik sağlayamamışız. Türk Kütüphaneciliğinin tek meslek örgütü olan T. K. D. bir hafta düzenlemiş ve bunun adına KÜTÜPHANE HAFTASI demiş. Ancak İstanbullu meslekdaşımız sayın Türker Acaroğlu, Cumhuriyet gazetesinde «Kitaplık Haftasında...» adlı yazılar yazmakta ve «okul kitaplığının...», «okul kitaplıklarımızın...», «Ankara Ulusal Kitaplığı...», «okul kitaplık memurları...» gibi sözler etmekte. Kütüphanecilik Kürsüsünü de «Kütüphanecilik Enstitüsü» diye adlandırmaktadır² Acaba sayın yazar neden KİTAPLILIK ENSTİTÜSÜ dememiştir? Bu ayrı bir sorun. Şimdi biz neyiz; Kitaplık mıyız, kütüphaneci miyiz? Kütüphanecilik Kürsüsünü mü bitirdik, Kitaplık Enstitüsünü mü? Onu öğrenelim de, neyin nesi olduğumuzun reklâmını ona göre yapalım.

Sadece sayın Acaroğlu mu böyle diyor? Hayır. Yüzlerce örnek var. Kimi yerde «Kitaplık», «Kitaplık Müdürü,» kimi yerde «kütüphane», «kütüphane müdürü» denilmektedir. İşte asıl sorun budur. Nedir mesleğimizin adı? Bunu saptamak ama, asal bir şekilde saptamak gerekir. Bu da ancak ve ancak hazırlanacak bir meslek kanunuyla olur.

Şimdiye değin hazırlanan tasarılar raflarda kalmışsa, mesleğimizin ileri gelenlerinin ilgisizliğinden kalmıştır. Kanun tasarısı hazırlanmış, sonra sokağa atılır gibi ilgililere verilmiştir. Bu, şişenin içinde denize bırakılan evlenme mektubuna benzer. Dalgalar kıyıya götürürse bir bulan çıkacak, enginlere götürürse yok olup gidecek. Bizim kanun tasarılarını ise dalgalar boyuna enginlere götürmekte ve bu yüzden tasarılar raflarda çürümekte, yok olmaktadır. Çünkü peşine düşen, «ne oldu bizim tasarısı?» diyen yoktur. Kütüphaneciliğimizin yan örgütleri T.K.D. ve Türkiye Kütüphaneleri, Kütüphaneci Memur ve Hizmetlileri Sendikasına düşer bu görev.

Şimdilik yapılacak tek iş geçmiş tasarıları unutup yeni bir tasarı hazırlamak, çakarana değin ısrarla, inatla uğraşmaktır. O zamandır ki temeli kanuna dayalı bir mesleğin reklâmını yapalım. Bu öneride bizden.

²Türker Acaroğlu. «Kitaplık Haftasında...» Cumhuriyet (İstanbul, 27 Kasım 1969).